

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ajankohtaista ympäristölainsäädännöstä

YGOFOORUM 14.11.2018, Helsinki
Kati Vaajasaari

Ajankohtaista jäte-tuoteasiaa

- MARA-asetus (2018) – lisääntyneet ilmoitukset & tulkintahaasteet sähköinen lomake pian käyttöön; soveltamisohje viimeisteltävänä
- MASA- asetusluonnos tulossa lausunnoille
- Betonimurskeen jätteeksi luokittelun päättymistä koskeva asetus valmisteilla
- Tapauskohtaiset EoW -ratkaisujen haasteet, ohjeistus valmistumassa
- Asetus betoniasemien ja betonituotetehtaiden ympäristönsuojeluvaatimuksista voimaan 1.1.2019
- Jätteenkäsittelyn BAT-päätelmät: luvan tarkistamistarpeen arviointi; ohjeistus valmis
- Jätedirektiivi-paketin toimeenpano

MARA-asetus (843/2018)

- Tullut voimaan 1.1.2018
- Tavoitteena edistää eräiden jätteiden hyödyntämistä maarakentamisessa korvaamalla jätteellä luonnon kivi- ja maa-ainesta
- Määrittelee edellytykset hyödyntämiselle ilman ympäristölupaa
- Keskeisenä lähtökohtana jätteen hyödyntämishankkeen suunnitelmallisuuden ja laadunhallinnan riittävyyden varmistaminen ja hyödynnettävien jätteiden ympäristökelpoisuuden arviointiperusteiden uudistaminen
- ohjeluonnoksen kommenttikierros päättyy vuoden lopussa
- sähköinen lomake valmistumassa pikapuoliin → YLVAan maaperän tilan tietojärjestelmä (MASA- ja MARA-ilmoitukset + PIMA-ilmoitukset)

VNA maa-ainesjätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa – luonnos (ns. MASA-asetus)

- Asetus olisi MARA-asetuksen rinnakkaisasetus
 - valmisteltu osittain samanaikaisesti
 - sama taustaselvitys asetusten valmistelua varten (v. 2016)
- Asetus olisi YSL 32 §:n 2 momentissa tarkoitettu poikkeus jätteen hyödyntämisen ympäristölupavelvollisuudesta
- Asetuksella säädettäisiin ympäristönsuojeluvaatimuksista, joiden täytyessä asetuksessa tarkoitettujen jätteiden hyödyntämiseen ei tarvittaisi ympäristölupaa

Soveltamisala ja soveltamisalan rajaukset

- Asetuksen soveltamisalaan kuuluvia maarakentamiskohteita olisivat:
 - väylät, kentät (ml. maisemointipenkereet), vallit, teollisuus- ja varastorakennusten maaperustukset, **mukaan lukien kiinteytetty maa-aines ja maaperä**
- Myös ko. maarakentamiseen liittyvä jätteen väliaikainen varastointi sisältyisi soveltamisalaan
- Edellytyksenä olisi, että maarakentaminen olisi suunnitelmallista

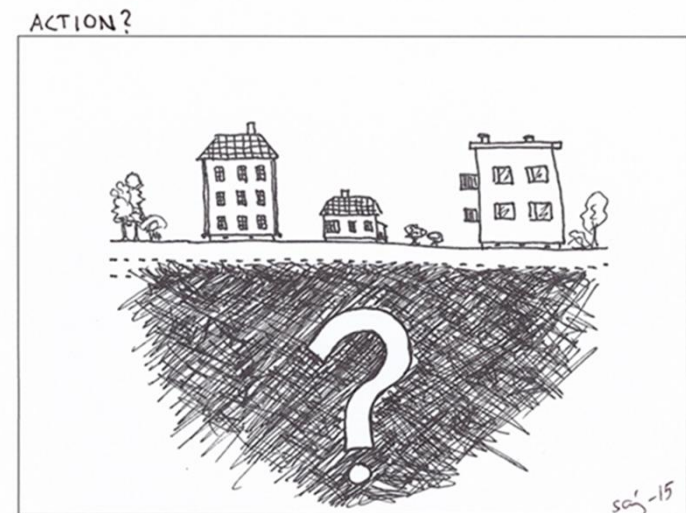
Soveltamisalan rajaukset

- Asetusta ei sovellettaisi
 - tärkeällä tai muulla vedenhankinta-käyttöön soveltuvalla pv-alueella
 - asumiseen tai lasten leikkipaikaksi tarkoitettulla alueella
 - ravintokasvien viljelyyn tarkoitettulla alueella
 - tulvanalaisella alueella (pl. pilaantumaton maa-ainesjäte?)
- Asetusta ei lisäksi sovellettaisi
 - kaivannaisjätteeseen
 - pima -kunnostuksessa syntyvään jätteeseen, joka hyödynnetään pima-päätöksen mukaisesti kaivualueella
 - ruoppausmassaan, joka on rajattu jätelain soveltamisalasta

Tutkimista koskeva vaatimus

Maa-aines, joka kaivetaan tai on kaivettu alueelta, jonka maa- tai kallioperässä alueen toimintahistorian, aiemmin tehtyjen tutkimusten, aistinvaraisen arvion tai geologisen tiedon perusteella on tai voi olla merkittävässä määrin haitallisia aineita tai maa-ainekseen kuulumatonta ainesta olisi tutkittava ennen sen asetuksessa tarkoitettua hyödyntämistä

Hyödynnettävät jätteet

- Laadunhallinnalle asetettaisiin vaatimukset, mm. jätteen luovuttajaa koskeva laadunvarmistusvelvollisuus ja tutkimusten tekemistä koskevat vaatimukset
- Maarakentamisessa voitaisiin hyödyntää rakentamisen ja vastaavan toiminnan yhteydessä syntyviä maa-ainesjätteitä, jotka lueteltaisiin jätenimikkeittäin ja tunnusnumeroittain
- Väliaikaisesti varastoitaville jätteille asetettaisiin enimmäisvarastointimäärä ja -varastointiaika sekä maarakentamiskohteessa hyödynnettävälle määrälle asetettaisiin enimmäismäärä ja hankkeen kestolle määräaika
- Kiinteelyksessä voitaisiin käyttää reaktiivisia jätteitä, joiden soveltuvuus kiinteelykseen olisi tunnettu (lähinnä tuhkat ja kalkkijätteet)
- Hyödynnettävän maa-ainesjätteen tulisi täyttää rakennekohtaisesti asetetut haitallisten aineiden liukoisuuksien ja pitoisuuksien raja-arvovaatimukset ja muut laatuvaatimukset

Rekisteröinti-ilmoitus

- Hyödyntämispaikan haltijan olisi tehtävä YSL 116.4 §:ssä tarkoitettu rekisteröinti-ilmoitus ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkitsemistä varten ELY-keskukselle
- Asetuksessa säädettäisiin tarkemmin ilmoituksen sisältövaatimuksista
- Ilmoitus voitaisiin tehdä myös valtuutuksella
- Jos rakentamiseen ryhtyvä ei olisi kiinteistön omistaja, kiinteistön omistajalta olisi saatava kirjallinen suostumus
- Maarakentamisen päätyttyä olisi esitettävä loppuraportti toteutuneesta jätteen hyödyntämisestä
- Jätteen hyödyntämisen ja väliaikaisen varastoinnin saisi aloittaa sen jälkeen kun valvontaviranomainen olisi rekisteröinyt ilmoituksen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään ja ilmoittanut rekisteröinnistä ilmoituksen tekijälle YSL 117 §:n mukaisesti

Betonimurskeen jätteeksi luokittelun päättymisen – kansallisen asetuksen valmistelu

- Taustalla on hallitusohjelman kärkihanke 3: ”kiertotalouden läpimurto ja puhtaat ratkaisut”
- Tavoitteena edistää kiertotaloutta ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä korvaamalla hyvälaatuisella betonimurskeella luonnonkiviaineeksi maarakentamisessa ja uuden betonin valmistuksessa
- Asetuksella määriteltäisiin laatuvaatimukset syötteenä käytettävälle betonijätteelle ja tuotteeksi valmistettavalle murskeelle
- Vaatimustenmukaisuusilmoituksella valmistajan olisi taattava murskeen soveltuvuus käyttötarkoitukseensa ja laatuvaatimusten täyttyminen (mukaan lukien rakennustuoteasetuksen vaatimukset)

Betonimurskeen jätteeksi luokittelun päättymistä koskevan asetuksen valmistelu

- Valmistelu betonimurskeen jätteeksi luokittelun päättymisestä aloitettu keväällä 2018
- SYKE valmistelee aineiston asetuksen valmistelua varten
- Asetusehdotuksen avulla saataisiin hyvälaatuisen rakennus- ja purkujätteestä valmistetun betonimurskeen lisäksi hyödynnettyä hyvälaatuinen käyttämätön ylijäämäbetoni
- Murskeelle asetettaisiin haitallisten aineiden raja-arvot ja muut laatuvaatimukset sillä perusteella, ettei käytöstä aiheutuisi merkityksellistä pohjaveden pilaantumisen riskiä
 - huomattavasti tiukemmat kuin MARA-asetuksessa

Betonimurskeen jätteeksi luokittelun päättymistä koskevan asetuksen valmistelu

- Käyttötarkoituksia olisivat murskeen käyttö
 - Valmisbetonin ja betonituotteiden valmistuksen raaka-aineena
 - Maarakentamisessa
 - Viherrakentamisessa riippuen lähtömateriaalista ?
- Valmistelussa kohdatut haasteet
 - murskeen hyödyntäminen pohjavesialueilla?
 - suhde EU:n rakennustuotesäätelyyn?

Asetus betoniasemien ja betonituotetehtaiden ympäristönsuojeluvaatimuksista

- Kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat siirrettiin rekisteröintiin ympäristönsuojelulain muutoksella (437/2017)
 - Ympäristöluvanvaraisia betoniasemia ja -tuotetehtaita on noin 300
 - Mm. pohjavesialueella sijaitsevat säilyvät luvanvaraisina
- Valtioneuvoston asetus (VNA) betoniasemien ja betonituotetehtaiden ympäristönsuojeluvaatimuksista (858/2018)
 - Hyväksyttiin 8.11.2018 ja tulee voimaan 1.1.2019
 - Rekisteröinti YSL:n 116 §:n mukaan 60 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista – voimaan 1.1.2019
 - Asetuksella säädetään toiminnalle ympäristönsuojeluvaatimukset mm. päästöjen rajoittamisesta, meluhaitan ehkäisemistä, jätevesien käsittelystä ja tarkkailusta
 - Sovelletaan sekä rekisteröitäviin että luvanvaraisiin

VNA betoni keskeiset ympäristönsuojeluvaatimukset

- Asetuksen mukaan kivihiilen polton lentotuhkaa voidaan käyttää betonin valmistuksessa rekisteröitävillä asemilla, kun
 - Se on käyttötarkoitukseen sopivaa,
 - Sillä on CE-merkintä ja se on REACH-asetuksen mukaisesti rekisteröityä
 - Se ei saa olla luokiteltu vaaralliseksi CLP-asetuksen mukaan
 - Sen käyttö ei kokonaisuutena arvioiden aiheuta haittaa tai vaaraa ympäristölle
- Ylijäämäbetonia saa käsitellä ja varastoida YSL:n ja jätelain säännösten mukaisesti
 - Huomioitava kaatopaikka-asetuksen varastointiajat
- Ylijäämäbetonin tilapäisessä murskauksessa viitataan YSL:n meluilmoitukseen (118 §)
 - Murkausta muutamana päivänä vuodessa omalla alueella

VNA betoni keskeiset ympäristönsuojeluvaatimukset

- Melutasojen raja-arvot
 - melutasojen ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätökseen (993/1992) mukaisina päivä- ja yöajalle
 - Ilmoitusvelvollisuus "yöaikaisesta " tilapäisestä toiminnasta
- Melun mittaaminen
 - Uudet: 12 kk:n kuluessa toiminnan aloittamisesta ellei "tarpeetonta"
 - Olemassa olevat : valvontaviranomaisen vaatimuksesta perustellusta syystä
- Toiminnanharjoittajan on
 - Selvitettävä muodostuvien jätevesien määrä ja laatu
 - Tarkkailtava vuosittain happamuutta (pH), kiintoaineen, sulfaatin ja kromin määriä (16 §)
 - Jätevesiä ei sellaisenaan saa päästää jätevesiviemäriin hulevesiviemäriin eikä ympäristöön
 - Pesu- ja prosessivedet olisi käytettävä uudelleen ja kierrätettävä

Lisäksi vireillä muuta jätteeneksi luokittelun päättymistä koskevaa...

- Käsitellyn jätteenpolton kuonan jätteeneksi luokittelun päättymistä koskevan asetuksen valmistelu
 - koskisi käsiteltyä jätteenpolton kuonaa
 - kuonalle asetettaisiin laatuvaatimukset
 - kuonan käyttötarkoituksena olisi käyttö uusiokiviaineksena
 - betonituotteiden valmistuksessa (esim. pihalaatat)
 - tavoitteena tausta-aineisto valmiiksi loppuvuoden aikana
- Muita vireillä olevia hankkeita mm. kansallisten EoW-asetusten mahdollisuudet kemiallisen kierrätyksen edistämisessä sekä kemikaalijätteen regeneroinnin edistämisessä – lähemmässä tarkastelussa muovit

Tapauskohtainen jätteen luokittelun päättymisen – arviointikriteerien soveltamista koskevaa muistioloannos

- Taustalla tarve selventää tapauskohtaisen jätteen luokittelun päättymisen arvioinnin sisältövaatimuksia – lisäohjeistusta pyydetty sekä viranomaisilta että toiminnanharjoittajien taholta
- Tarve ohjeistukselle olemassa myös EU-tasolta – ohjeistuksen tekemiseen sekä kansallisten EoW-asetusten ja tapauskohtaisten EoW-päätösten tekemiseen kannustetaan
- YM valmistellut ohjeistusta koskevan muistioloannoksen - lähetetty kommentoitavaksi viranomaisille ja sidosryhmille marraskuussa
- Julkaistaan loppuvuonna

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos!
